

РЕШЕНИЕ

№ 164

гр. Ямбол, 14.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: К.а В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Яна В. Ангелова

при участието на секретаря Ц.Х.Г.

като разгледа докладваното от Галина Ив. Вълчанова Люцканова Въззивно гражданско дело № 20232300500050 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Главна Дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" към МВР гр.София, подадена от юр.к. Т. С., против Решение № 139/7.11.2022 г. на Елховски районен съд, постановено по гр.д. № 259/2022 г., с което ГД "Пожарна безопасност и защита на населението" към МВР е осъдена да заплати на К. Д. Г., с ЕГН *****, с адрес: гр.*****, действащ чрез пълномощника си – адв.В. М. от АК-Силистра, с посочен съдебен адрес за призоваване и връчване на съобщения - гр.*****, на основание чл.178, ал.1, т.3, вр. с чл. 187, ал.5, т.2 от ЗМВР /редакция преди изм.с ДВ бр. 60 от 07.07.2020г./ сумата от 353.23 лева, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 04.01.2020г. до 09.07.2020г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд в дневен, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на предявяване на исковата молба в съда - 25.05.2022г. до окончателното ѝ изплащане, на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД сумата от 68.97 лева, представляваща лихва за забава върху главницата, начислена за периода на забавата от момента, когато сумите по тримесечия /за периода от 04.01.2020г. до 09.07.2020г./ са станали дължими до датата на подаване на иска в съда – 25.05.2022г., както и на основание чл.78 ал.1 и ал.5 от ГПК разноси по делото в размер на 400.00 лв., ДТ за разглеждане на делото пред ЕРС и за вещо лице.

Оплакването в жалбата е за неправилност на обжалваното решение, поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Въззивникът счита, че в нарушение на

материалния закон районният съд е допуснал субсидиарно приложение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, която е неприложима към служебните правоотношения на държавните служители в МВР. Сочи, че ищецът има качеството на държавен служител в системата на МВР по смисъла на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР и КТ не намира субсидиарно приложение към правоотношението му на държавен служители, работещ в МВР и нито в ЗдСл, нито в ЗМВР има непряко препращане към нормите на КТ. Изтъква, че в процесния период на основание чл.179, ал.2 ЗМВР и чл.187, ал.9 ЗМВР са действали издадените от министъра на вътрешните работи Наредба №8121з-776/29.07.2016г. и Наредба № 8121з-36 от 07.01.2020г., които имат еднакъв предмет на регламентация с НСОПЗ и НЗСДА и тези наредби са специални както спрямо ЗдСл, така и спрямо КТ и за разлика от КТ, който ограничава нощния труд до 7 часа дневно, такова ограничение не е предвидено в ЗМВР и при него нормалната продължителност на работното време през деня съвпада с нормалната продължителност през нощта и тя е 8 часа. Навежда, че различието на двете уредби е обяснимо със спецификата на функционалните задължения на служителите по чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР, какъвто служител е ищецът, пряко обусловена от значимостта на обществените отношения, с които е свързано изпълнението на техните функции, като специалният закон - ЗМВР урежда адекватно по-различни условия, завишени изисквания и ограничения при полагане на труд в сравнение с работещите по трудови правоотношения лица и затова за служителите в МВР в ЗМВР са предвидени редица компенсационни механизми, допълнителни материални стимули и нематериални блага. Въззивникът изтъква, че правилото на чл.9, ал.2 НСОПЗ, която наредба по изричната норма на чл.2, ал.3 от същата не се прилага за служителите по трудово правоотношение в държавната администрация и още по-малко за държавните служители, цели при превръщането на нощния труд в дневен да установи, дали в рамките на съответния отчетен период има положен извънреден труд. За превръщането се сочи, че е чрез умножаване на отработените нощни часове с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. $8 : 7 = 1,143$, но разпоредба, идентична на тази на чл.9, ал. 2 НСОПЗ не е предвидена в наредбите по чл.187, ал. 9 ЗМВР, защото за държавните служители нормална продължителност на дневния и нощния труд съвпада и коефициентът, изчислен по горепосочения начин, би бил 1. Въззивникът сочи практика на ВКС, от която извежда изводи за невъзможност за субсидиарно прилагане на общия трудов закон и подзаконовите актове по неговото прилагане, към държавните служители в МВР и поддържа, че отсъствието на норма, която да регламентира преизчисляване на часовете нощен труд с коефициент, равен на отношението на нормалната продължителност на работното време през деня и нормалната продължителност на работното време през нощта, не означава, че е налице празнота в правната уредба, а означава, че органът, комуто е делегирано правомощието по създаването на наредба относно полагането и отчитането на труда, е последователен- не урежда такъв коефициент, тъй като съгласно ЗМВР нормалната продължителност на работното време през деня и през нощта е еднаква и този коефициент е 1. Израз на тази последователност е и последния ЗИД ЗМВР (Обн., ДВ, бр.60 от 7.07.2020

г.), който е в сила от 11.7.2020 г. и с който, за да се избегне нееднозначното тълкуване на съдържанието на нормата на чл. 187 ЗМВР, която обосновава и разнородната практика на съдилищата при нейното прилагане при решаването на спорове, идентични със спора по това дело, в нейния текст са извършени редакции, като в ал. 1 е създадено изречение трето, което гласи, че нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период. В обобщение е направено заключение, че уредбата на материята в ЗМВР е изчерпателна, защото законът съдържа същата пълна уредба на правоотношенията по повод полагането на труд в МВР, каквато уредба се съдържа и в КТ относно трудовите правоотношения, и в ЗДСл за служебните правоотношения в държавната администрация, а подзаконовият нормативен акт - наредбата по чл.187, ал.9 ЗМВР няма основание да предвиди превръщане на нощния труд в дневен, защото разпоредбите му са обусловени от предвидената в чл.187, ал.1 и ал.3 ЗМВР еднаквата нормална продължителност на часовете дневен и нощен труд. При паралелното действие на норми, уреждащи една и съща материя, приложение намират специалните норми, които изключват действието на общите.

Според въззивника, налице е и друг съществен порок на обжалваното решение, изразил се в необоснованост на извода на съда, че при преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, на ищеца се дължи заплащане като извънреден труд. За този извод на съда се сочи, че не е подкрепен от доказани в хода на делото факти за полаган от ищеца труд извън редовното работно време, като самият ищец е посочил в исковата си молба, че претендира заплащане на извънреден труд за време, попадащо в рамките на 24-часовите му дежурства, положени по график.

По тези съображения се моли за отмяна на обжалваното решение изцяло и за постановяване на ново от окръжния съд, с което предявените искове бъдат отхвърлени изцяло, с присъждане на разноските пред двете съдебни инстанции по същество, включително юрисконсултско възнаграждение. В случай на потвърждаване на решението на първата инстанция, въззивникът е направил и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемата страна.

Въззиваемият К. Г. не е подал писмен отговор в срока по чл.263, ал.1 ГПК и не е изразил становище по жалбата.

В с.з., въззивникът не изпраща представител. В писмено становище поддържа жалбата.

Въззиваемата страна, чрез своя пълномощник оспорва въззивната жалба и моли същата да бъде оставена без уважение и да се присъдят разноски пред въззивната инстанция.

Въззивната жалба е процесуално допустима, като подадена от легитимирана страна и в срока по чл.259 ал.1 ГПК, поради което може да се разгледа по същество.

За да се произнесе, ЯОС извърши преценка на събраните по делото доказателства, взе предвид доводите на страните и приема за установено следното:

Не е налице спор между страните, че през процесния период 04.01.2020г. – 09.07.2020 г., страните са били обвързани от служебно правоотношение, като К. Д. Г. заемал

длъжност в Участък „ПБЗН“ Болярово на РС „ПБЗН“- Елхово към РД „ПБЗН“ Ямбол при ГДПБЗН със статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал.1, т.1, предл.1 от ЗМВР. С оглед характера на заеманата длъжност през процесния период ищецът е полагал труд през нощта (22.00 - 06.00 часа), а отработеното работно време се е изчислявало сумарно, за което обстоятелство също липсва спор между страните.

Пред ЯРС е била назначена и изслушана ССЕ, основана на отчетните протоколи за положен труд, нарядни дневници, счетоводни документи, извлечения, справки и ведомости, предоставени на вещото лице от ответника, видно от която за периода от 04.01.2020 г.– 09.07.2020 г., ищецът е положил нощен труд общо в размер на 278 часа /подробно описани в колона 6 на Таблица, съставляваща приложена справка към заключението/. В резултат на превръщането на положения от ищеца нощен труд в дневен с коефициент 1.143, същият възлиза общо на 317.75 часа. Разликата между положеният нощен труд в часове и приравнения, е общо за процесния период в размер на 39.75 часа. След извършени изчисления, експертът е посочил, че допълнителното възнаграждение за положен извънреден труд за процесния период възлиза общо на 353.23 лв. Установеният от вещото лице общ размер на обезщетението за забава върху претендираното допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, с натрупване за периода на забавата, считано от съответния падеж на всяко отделно задължение по тримесечия, начинаей от 30.04.2020г., когато е било дължимо първото такова възнаграждение от процесния период до датата на подаване на исковата молба в съда – 25.05.2022г., възлиза на общата сума от 68.97 лева.

При тази фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Въззивната жалба е подадена в преклузивния срок по чл. 259 ГПК, от надлежна страна и при наличие на правен интерес от обжалване. Същата е допустима, а разгледана по същество се преценява, като неоснователна по следните съображения:

Правилно искът е бил квалифициран от първоинстанционния съд, като такъв: с правно основание чл.178, ал. 1, т. 3 вр. чл.187, ал. 5, т. 2 ЗМВР- ред.ДВ бр.81/2016 г.

Съгласно чл. 176 от Закона за Министерство на вътрешните работи (ЗМВР) brutното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд (178, ал. 1, т. 3 ЗМВР). Съгласно чл. 143, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица (чл. 187, ал. 1 ЗМВР). Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период (чл.187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР). При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период (чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР-

ред.ДВ бр.81/2016 г.). Чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР (редакция до изменението с бр. 60 от 09.07.2020 г.) урежда, че работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи (чл. 187, ал. 9 ЗМВР до изменението с бр. 60 от 09.07.2020 г.). През процесния период са действали Наредба №8121з-776 от 29.07.2016г. (обн., ДВ, бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г. , отменена с Решение № 16766 от 10.12.2019 г. по адм. д. № 8601/2019 г., 5 чл. с-в на ВАС), която с с § 4 от заключителните разпоредби отменя Наредба №8121з-407/11.08.2014 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 69 от 2014 г.) и Наредба №8121з-36/07.01.2020 г., в сила от 01.01.2020 г. . Разпоредбите на чл.3, ал.3 от Наредба №8121з-407/11.08.2014 г. и Наредба №8121з-776/29.07.2016 г. са аналогични и възпроизвеждат законовата норма, че за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Разпоредбата е възпроизведена и в чл.3 ал.2 от Наредба № 8121з-36 от 07.01.2020 г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в МВР. Относно отмяната на наредбата от 2016 г. следва да бъде вметнато, че съгласно чл. 195, ал. 1 АПК, подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизане в сила на съдебното решение, поради което отмяната поражда своите правни последици занапред и не засяга отношенията, възникнали по време на действието на отменената от ВАС наредба. В действащите през процесния период наредби обаче липсва изрично правило, аналогично на чл. 31, ал. 2 от Наредба №8121з-407/11.08.2014 г., съгласно който при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. В чл. 31 от Наредба №8121з-776/29.07.2016 г. е предвидено, че отработеното време между 22,00 и 06,00 ч. се отчита с протокол, като са посочени лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане на броя отработени часове. Сходна е уредбата в чл.33 от Наредба № 8121з-36 от 07.01.2020 г.

При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, съдът намира, че е налице

нормативна празнота, която следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл.9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1,143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното /8 часа/ и нощното /7 часа/ работно време.

Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Неоснователно се поддържа в жалбата, че продължителността на дневното и нощното работно време на служителите в МВР е една и съща, което изключва получаването на коефициента от 1,143. По-скоро ЗМВР разрешава полагане на нощен труд, средно в размер на 8 часа за всеки 24-часов период, което не изключва приложението на общите правила, както и приравняването на нощния труд към дневния и съответно не изключва приложение на правилата за заплащане на извънреден труд, тъй като при сумирано изчисляване на работно време работодателят отчита работното време на конкретния работник или служител в края на отчетния период. Ето защо съдът намира за неоснователни изложените във въззивната жалба възражения относно приложимостта на установения в чл. 9, ал. 2 от НСОЗРЗ коефициент към процесното служебно правоотношение. В този смисъл е и даденият от Съда на европейския съюз отговор на поставения въпрос по дело C-262/20 г. -че не се налага приемане на национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на такива работници трябва да се вземат други мерки за защита, които да компенсират особената тежест на полагания от тях нощен труд - под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки. В горепосоченото решение / т.79/, СЕС е посочил също, че ако не е основана на обективен и разумен критерий, всяка разлика в третирането, която разпоредбите на националното право в областта на нощния труд въвеждат по отношение на различни категории работници, намиращи се в сходно положение, би била несъвместима с правото на Съюза и би налагала в такъв случай националният съд да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право и приложи признатите от последното тълкувателни методи, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел (решение от 6 октомври 2021 г., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, т. 71 и цитираната съдебна практика). Предвид изложеното съдът счита, че в случая при липса на други приложени мерки, именно уважаването на претенцията за заплащане на положения извънреден труд през нощта дава тази компенсация за тежестта на положения от ищеца нощен труд.

Предвид изложеното, настоящият състав намира, че исковата претенция за заплащане на извънреден труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по основание и по размер, изчислен за процесния период и ЯРС е уважил иска до претендирания с исковата молба след надлежно направеното увеличение на исковите в размер от 353,23 лв. за главницата и в размер 68,97 лв. за лихвата за забава.

Водим от изложеното, ЯОС счита, че атакуваното решение, като правилно и законосъобразно, следва да се потвърди на основание чл.271 ал.1 ГПК. Въззивният съд напълно споделя мотивите към решението на първоинстанционния съд, и на основание чл.272 ГПК препраща към тях.

При този изход на делото въззивникът следва да бъде осъден да заплати на насрещната страна, направените пред въззивната инстанция разноски. В жалбата е направено възражение по чл.78, ал.5 от ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна. При възражение за прекомерност, в контекста на приложното поле на чл.78 ал.5 от ГПК, съдът е длъжен да прецени дали размерът на заплатените разноски е адекватен на естеството на извършените процесуални действия. Институтът на чл.78 ал.5 от ГПК е насочен към установяване на социална справедливост и недопускане на злоупотреба с процесуално право. В случая, съобразно цената на общо на уважените по делото икове, минималният размер на адвокатското възнаграждение, определен по реда на чл.7, ал.2, т.1 от Наредба №1/2004г. /ДВ бр.88 от 4.11.2022 г., тъй като договорът за правна защита и съдействие е от 25.01.2023 г./, възлиза на 400 лв. Настоящият състав на съда намира за основателно направеното от ответната страна възражение за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение в размер на 800 лв. С оглед обема на извършената от процесуалния представител на въззиваемия работа по делото- неизготвяне на отговор на жалбата, без явяване в о.с.з., проведено по делото едно о.с.з., както и обстоятелството, че делото не е с по-висока от обичайната за подобен род дела фактическа и правна сложност, възнаграждението следва да бъде намалено на 400 лв., които следва да бъдат присъдени на въззиваемия.

Водим от изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 139/7.11.2022 г., постановено по гр.д. № 259/2022 г. по описа на ЕРС.

ОСЪЖДА ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР-София да заплати на К. Д. Г., с ЕГН *****, с адрес: гр.*****, със съд. адрес гр.*****, чрез адв. В.М. сумата 400 лв. разноски пред въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, съгласно разпоредбата на чл.280, ал.3, т.1 пр.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____